

צורת לחם הפנים

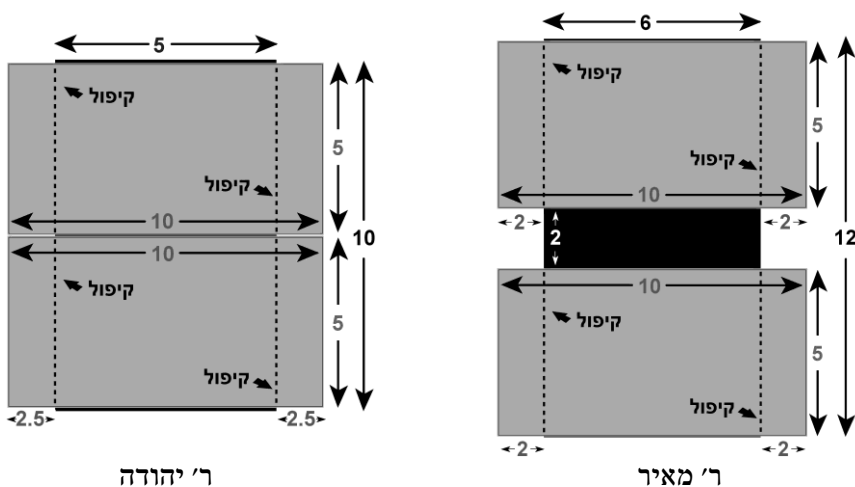
פירוש קדום ביותר לצורת לחה"פ מובא במסכת מנחות –

"השלחן ארכו עשרה ורחבו חמשה. לחם הפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן כופל טפחיים ומחצה מכאן וטפחיים ומחצה מכאן נמצא ארכו ממלא כל רחבו של שלחן דברי רבי יהודה.

רבי מאיר אומר השלחן ארכו שנים עשר ורחבו ששה לחם הפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן וכופל טפחיים מכאן וטפחיים מכאן וטפחיים ריוח באמצע כדי שתהא הרוח מנשבת ביניהן..... וכו" (מנחות פ"יא, מ"ה).

נחלקו ר' יהודה ור' מאיר (כלים פ"ז, מ"י) במידת אמת כלים. לפי ר' יהודה אמה הינה 5 טפ' ולר' מאיר 6 טפ'.

אין הם חולקין על מידות לחה"פ - "לחם הפנים ארכו עשרה [טפחים] ורחבו חמשה [טפחים]" - שהן הלכה למשה מסיני. כמו כן, אין הם חולקין על האוריינטציה של לחה"פ ביחס לשלחן "נותן ארכו [של לחה"פ] כנגד רחבו של שלחן".

לחם ■
שלחן ■

אם מניחים את לחה"פ עם "ארכו [של לחה"פ] כנגד רחבו של שלחן" כדלעיל, יוצא שהלחם עובר את גבולות השלחן בצדדים 2.5 טפ' מכל צד לר' יהודה ו-2 טפ' מכל צד לר' מאיר. נמצא שהחלקים שחורגים מגבולות השלחן "תלויים באוייר" ואינם מעל גופו של השלחן ובכך אינם מקיימים "ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד" (שמות כה, ל) והשלחן אינו מקדשם.

פתרון המשנה פשוט "וכופל טפחיים (ומחצה) מכאן וטפחיים (ומחצה) מכאן", מקפלים את חלקי הלחם החורגים מגבולות השלחן, כך שכל הלחם כולו יימצא מעל גופו של שלחן.

פסק ההלכה של הרמב"ם –

"כל חלה מהן מרובעת שנאמר לחם פנים שיהיו לו פנים רבים. אורך כל חלה מהן עשרה טפחים. ורוחבה חמישה טפחים. ורומה שבע אצבעות. והשולחן אורכו שנים עשר טפח ורוחבו שישה טפחים. נתן אורך החלה על רוחב השולחן נמצאת החלה יוצאת שני טפחים מכאן ושני טפחים מכאן. וכופל את היוצא מכאן ומכאן ויישאר בין שני הקצוות ריוח באמצע. וכן מניח חלה על גבי חלה עד שעורך שש חלות. וכן עושה בצידה מערכה שנייה שש חלות" (הל' תמידין ומוספין פ"ה, ה"ט).

דבריו הם העתק כמעט מילה במילה של המשנה (מנחות פ"א, מ"ה) שהובאה לעיל. הרמב"ם פוסק להלכה כרבי מאיר, שאמה הינה 6 טפח', ולא כר' יהודה (5 טפ'). (להתייחסות למילה "רומה" ברמב"ם, ראה תחילת פרק ב – עובי לחם הפנים, ופרק ו – קרנות לחם הפנים).

אם כן מעיקר הדין, עפ"י פסק ההלכה של הרמב"ם (כמשנה לעיל), צורת לחה"פ מחויבת ב-3 תנאים –

- א. צורת הלחם ההתחלתית הינה מלבן ששיעורו 10 טפ' אורך על 5 טפ' רוחב.
- ב. האוריינטציה של הלחם על השלחן - אורך הלחם (10 טפ') מונח במקביל לרוחב השלחן (6 טפ').
- ג. "כופלים" את הלחם משני צדי ארכו (החלקים שאינם מעל השלחן ממש), דהיינו 2 טפ' מכל צד.